

KOLOZSVÁRI KÖZLÖNY.

SZERKESZTŐI SZÁLLÁS:

Széchenyi-téren, a hidkaputól kimenet balra
a 26. szám alatti ház emeletében.

Megjelen a lap hetenként háromszor u. m. kedden, csütörtökön és szombaton dében.
Ára évenyre 3 fl. o. é. Hirdetési ár: négyhasábos sorért először 7 kr., másodszor 6 kr., harmadszor 5 krajczár o. ért. s minden hirdetés után 20 kr. bélyegdíj. Előfizetés s hirdetés a kiadó-hivatálnál kezeltetik.
A „Közép-utca” cikkek sora után 15 kr. előleges beküldése mellett a szerkesztőséghez czímzendők.

KIADÓ-HIVATAL:

Középutca, STEIN J. könyvkereskedése.

Párhuzamok.

III.

A n. várad-fehérvári vonal ellen előszokott hozatni azon

második ellenvetés is, hogy az arad-fehérvárnál hosszabb.

Az arad-alvinczi vonal, vagy per Fehérvár-Köslárd-Küküllővölgy-Vizakna, vagy per Sz. Sebes-Szerdahely vitetik Szebenbe, mely utolsó esetben Alvincz-Fehérvárral csak szárnyvonal által köttetik egybe.

Ez utolsó esetben a tervezett nagy-várad-szebeni és arad-szebeni vonalak Fehérvárnál találkoznak egymással.

a) Várad-Kolozsvár közt van $20\frac{5}{10}$ mértföld.

Kolozsvár-Fehérvár közt " $16\frac{2}{10}$ "

N.-Várad-Fehérvár közt " $36\frac{7}{10}$ m.

b) Arad-Fehérvár közt " $27\frac{1}{10}$ "

Tehát Várad-Fehérvártól messzebb van 9 mértfölddel.

Első esetben az említett két vonaltervezet Köslárddal találkozik egymással.

a) Várad-Kolozsvár közt van $20\frac{5}{10}$ mértföld

Kolozsvár-Fehérvár közt $16\frac{2}{10}$ mértföld

melyből levonandó . 2

mennyire Fehérvár Köslárdhoz

esik, marad . $14\frac{2}{10}$

N.-Várad Köslárd közt . $34\frac{7}{10}$ m.

b) Arad-Fehérvár közt . $27\frac{1}{10}$ m.

Fehérvár-Köslárd . 2

Arad-Köslárd közt . $29\frac{7}{10}$ m.

Tehát N.-Várad Köslárdtól messzebb 5 mértfölddel.

Azonban ha a közlekedés gyorsasága vértetik tekintetbe, úgy a számítás Szolnoknál kell kezdeni, mint kiinduló pontnál, hol az említett két vonal elágazik, mikor is a fenn

kötött 9, illetőleg 5 mértföldnyi különbségek-ből levonandó $1\frac{1}{4}$ mértföld, mennyivel Nagy-Várad Szolnokhoz közelebb van mint Arad.

Következésképpen a felebbi számítás szerint, utolsó esetben, ha a két verseny-vonal Fehérvárnál találkozik egymással — az említett nagy-várad-i vonal $7\frac{3}{4}$ — első esetben ha a találkozás pontja Köslárd leendő $3\frac{3}{4}$ mértfölddel hosszabb.

E számítás sehogy sem talál ugyan a postahivatal által a n.-várad-fehérvári és arad-fehérvári országutak számára megállított mértföldek számával, mivel e posta számítás szerint

N.-Várad Fehérvár közt van $31\frac{6}{10}$ mértföld

Arad Fehérvár közt — Zsi-

bottól egyenesen vive a

vonalt Fehérvárig nem Sz.

Sebes felé, mi a távolságot nevelné — van . $29\frac{6}{10}$ mértföld

Tehát e számítás szerint

Várad Fehérvárhoz csak 2 mértfölddel esnek távolabb mint Arad.

Következésképpen a fenn előadott adatokhoz képest, melyek szerint N.-Várad Szolnokhoz $1\frac{1}{4}$ mértfölddel fekszik közelebb mint Arad és a Fehérvár-köslárdi távolság 2 mértfölddel tesz:

A szolnok-n.-várad-köslárdi vonal $3\frac{1}{4}$ mértfölddel lenne rövidebb.

A szolnok-n.-várad-fehérvári ellenben $3\frac{1}{4}$ mértfölddel lenne hosszabb

mint a szolnok-arad-köslárdi, illetőleg Fehérvári.

Azonban ennek más oka nem lehet, mint azon kanyarodások és átvágások, melyeket az említett két vonaltervezetek különböző arányban vesznek igénybe.

A két verseny vonal hosszúsága közti arány még változhatik ugyan, mintán egy vasuti tár-

saság a részletes tervezeteket nem tartozik a concessio kérésekor beadni, s azt munkához kezdés előtt mindig megteheti, sőt a szükséges változtatások a kormány megegyezése mellett későbbre is létre jöhetnek. Ily tervváltoztatások hihetőleg fognak is előfordulni, mintán például a torda-felvinczi vonalrész több mint egy mértfölddel leendő rövidebb, ha a vonal nem Gerend, hanem Harasztos felé vitélik.

Mindenesetre föltehető, hogy a szolnok-n.-várad-fehérvári, sőt szolnok-n.-várad-köslárdi is pár mértfölddel rövidebb, mi a közlekedés gyorsaságát tekintve, előnynek tekintendő.

De egy vonal irányának kijelölésében nem lehet egyoldalul csak arra figyelni, hogy az mentől rövidebb legyen.

Egy okszerű vonalnak léteznek még több más fontosabb kellekei is.

Igen helyesen mondja Becke, miszerint egy országnak érdeke abban áll, hogy a vasutak mentől hosszabb vonalban vitessenek rajta keresztül.

Általában véve egy vonal, mely a nemzetgazdasági és stratégiai érdekeknek nem felel meg, mely illő belforgalomra nem számíthat igen káros, következésképpen félrevetendő, ha még egyszer oly rövid lenne is.

Ha a szebeniek a vonalok rövidségére oly nagy súlyt fektetnek, ugyan miért igyekeznek a szebeni vonalt Vöröstoronyon át Oláhországba vezetetni? hiszen mindenki tudja, hogy egy Fehérvár-vöröstorony-bukarest-galaczi vonal a Fehérvár-segevár-brassó-galaczinál hasonlóhatalanul hosszabb.

Ugyan mit mondanának a szebeniek, ha valaki azzal állana elő, hogy N.-Várad-Tordától a vonal ne Köslárd, hanem Radnót felé vitessék Brassóba? pedig ez irány jóval rövidebb lenne.

Nagyon is drágán lenne valóban az arad-fehérvári vonal csak azért, hogy néhány mértfölddel rövidebb, megvéve; mert érte föl kellene áldozni álladalmunk nemzetgazdasági és stratégiai érdekeit.

Jövedelmezés tekintetében is meg vagyunk győződve, miszerint az arad-fehérvári vonal — habár néhány mértfölddel rövidebb — kevésbé fogja magát kifizetni, mint a n.-várad-fehérvári. Következésképpen nagyobb terhet fog garantírozás esetében a kincstárra hárítani, mert egy vasut életrevalóságának két factora van, t. i. hogy a befektetett pénzüsszeg mentől kisebb, ellenben forgalma mentől nagyobb legyen.

Hogy az arad-fehérvári, illetőleg köslárdi vonal kevesebbe kerülne-e, az még kérdés; de hogy belforgalom tekintetében jóval silányabb lenne versenyáránál, a felől senki sem kételkedik, ki a körülményekkel ösméretes.

Még drágábban lenne megvéve az aradi vonal, ha Köslárdon, annyival inkább Szerdahelyen át Szebennel köttetnék mint fővonal egybe, mivel ez az erdélyi vasutnak oly ferde irányt adna, melyet nem is lehetne többé helyrehozni, mintán a dolog természetén áll, hogy egy arad-szebeni fővonal, ha idővel egybe is köttetik Brassóval, a Küküllő völgyének egyik részét szükségességgel elkerüli még a legjobb esetben is.

Feltűnő az, miszerint Engerth és Fillunger egyaránt kinyilatkoztatják ugyan, hogy az arad-szebeni vonal rövidebb és kevesebbe kerülend mint a nagy-várad-szebeni, azonban nem a n.-várad-szerdahely-szebenit hasonlítják össze az arad-szerdahely-szebenivel, sem

nem az arad-köslárd-küküllővölgy-szebenit a n.-várad-köslárd-küküllővölgy-szebenivel, hanem a n.-várad-köslárd-küküllővölgy-szebenit, az arad-szerdahely-szebenivel, mely két vonal egymással coordinálva teljességgel nincs.

Attól pedig mindkettő őrizkedik, hogy a szembe tett két vonal leendő életrevalóságát összehasonlítsa.

Azonban Engerth mégis a n.-várad-kolozsvár-szebeni mellett emel szót, mivel e vonal, mely Kolozsvárt és Szebent egyaránt érinti, kevesebbe kerül mint az arad-alvincz-szebeni, ha Al-Vincz egyszersmind Kolozsvárral is egybeköttetik.

Magy vélekedését az illető vasuti bizottmány is magáévá tette, mivel nézete szerint is a kormány azon szándokát, hogy a legelső erdélyi vasut által hazánk két fővárosának egybeköttetése kieszközöltessék, a n.-várad-kolozsvár-szebeni vonal legkönnyebb szerrel lépteti életbe.

De van még más fontos ok is, melynélfogva a fentisztelt bizottmány a nagy-várad-kolozsvár-kiskapus-szebeni vonal mellett nyilatkozott. Ugyanis elismerte, miszerint Brassót könnyebben és olcsóbban lehet Kis-Kapussal mint Szebennel egybeköttetni.

Mintán a bizottmány a Kolozsvár, Szeben, és Brassó közti egybeköttetésnek szükséges voltát kiemeli, kár hogy egy lépéssel tovább nem ment, és el nem fogadta a nagy-várad-kolozsvár-kiskapus-brassói fő, és kiskapus-szebeni szárny vonalokat, melyek egyedül felelnek meg e kitűzött czélnek.

Egyébiránt itt rejlik annak oka, miért kívánják a szebeniek mindenként kieszközölni, hogy az aradi vonal Alvinczről per Szerdahely vitessék Szebenbe? holott e vonal nagy-szerű akadályok által környezetetik, és nem is számíthat semmi belforgalomra. Miért vannak annyira ellenére, hogy a szeben-brassói vasut a küküllővölgyén ne vonuljon át? mely pedig minden tekintetben ajánlatosabb.

Ugyanis jól tudják, hogy ha a fővonal egyszer Kiskapushoz jut, Brassó nem Szebennel, hanem Kiskapussal fog egybeköttetni.

Az előre gondolásban nincs hiba, de nézetünk szerint igenis hiányzik a jó számítás, mert egy dolognak nemcsak egy oldala van.

Lapszemle. A „P. Hirnök” egy cikket hoz a föttörvényszéki tárgyalásról, hol egybeköttetést így ír: Az országgyűlés egyik érdemes tagja dr. Trauschenfels, a kormány elölterjesztés elfogadása mellett mondott beszédeben, jónak látta egyik jogtörténeti igénytelen dolgozatunkból *) is meríteni érveket. A beszédet csak kivonatos közlésekből ismerve, nem tudjuk, nevezetesen, mely helyek részeseitől azon nem várt megtszertelésben, miszerint oly intenciók támogatására használtak, melyeket a történeti jog szempontjából feltétlenül kárhoztatunk kell. Azt azonban tudjuk, hogy mindazon helyek, melyeket a fentisztelt szónok felhozhatott, mellette semmi esetre sem, hanem tulajdonképpen ellene harcolnak.

A ki hazai jogtörténetünkben csak némi jártassággal is bír, tudja, hogy őseink nem sokat fejezgetve jogtani teoriákat, kétséget kizáró alapelvések tekintették azt, hogy a bírói hatalom teljessége a királyi méltóság egyik lényeges attribútuma. A nagyobb és kisebb bírák, mint a királyi hatalom kifolyásai járnak el tisztikben. A király maga, mint az ország legfőbb bírája, a monarchia megalapításától kezdve sok századokon át személyesen is bírskodott bizonyos ügyekben. A két fő-

bíró pedig a nádor és ország- (vagy: udvar-) bíró királyi tiszték voltak a szó szoros értelmében s azon törvényszékekkel együtt, melyeknek élen állottak, a királytól függtek közvetlenül.

A nádor törvényszékének nem volt állandó helye, hanem szerte járva az ország különböző vidékein szolgáltatót igazságot. Az udvarbírónak pedig, a kir. föttörvényszékekkel tartózkodási helye természetesen ott kellett lenni, hol a király rendszerint tartózkodott. Már szent László III. 3. t. cz. akképpen rendelkezett, hogy ha az udvarbíró a k. udvarból távozik, bíraskodási hatalmát a k. udvaron kívül ne gyakorolhassa, s annak jelképét a k. pecsétét helyettesére bizza, azon indoklással: „ut sicut regis una est curia, ita et unum sigillum persistat”; vagyis, mint a királyi udvar egy, úgy a k. föttörvényszék is csak egy, s a k. udvar mellett legyen; mit az arany bullának IX. t. cz. még világosabban kimondott. Okleveleink egész halmaza bizonyítja, hogy az országbírák a királyi személy helyetteseinek tekintettek, s a feleket maguk elé, mint „in praesentiam regiam” idézték. És ez volt a XVI. század második feléig Magyarország föttörvényszéke. *)

De egyszersmind Erdélyé is. Mert köztudomás szerint a mohácsi katasztrófát megelőző időkben a nyolczados törvényszékektől az országbíróhoz történt felebbezés, „Causae in utroque regno (Erdély és Slavonia értetik) ratiōne juriū possessionariūm, vel aliorū specialium, arduorūque negotiorū in octavalibus terminis motae... semel in Curiam regiam, videlicet Judicis Curiae regiae in praesentiam transmittantur.” Olvassuk Verbőczy-nél (P. III. T. 3. §. 6.) összhangzaban az 1500: 6. t. czikkkel.

Ha Trauschenfels ur dolgozatunk ebbeli fejtegetéseire támaszkodik, nem tehetünk kifogást. Sőt kötelességünk lenne elismeréssel kiemelni azon tisztelétet, melyet a történeti jog iránt tanúsítani látszik, midőn a jelenkor intézményeit ugyanazon alapokra kívánja emelni, a melyekre azokat századok előtt őseink építették. És valóban egyedül azt sajnáljuk, hogy az érdemes országgyűlési előadó urat következetlenséggel, vagy ösztönesség-hiánnyal kell vádolnunk.

A historiából megtanult, hogy Erdély föttörvényszéke hajdan a k. udvar mellett állott, de elfeledte, hogy ugyanakkor a magyar föttörvényszékek egy és ugyanaz volt. Főlelevení egy historiai elvet, de egész eljárása tiltakozik az abból folyó consequentiák ellen. Hivatkozik végre ős régi viszonyokra, de ignorálja azon lényeges változásokat, melyeket azok idők folytán szenvedtek.

Nem tagadjuk, hogy az árpád- és vegyesbázi királyok alatt a magyar erdélyi föttörvényszéknek ott kellett lenni, hol a király rendszerint tartózkodott; de sem nagy tudomány, sem mély államférfiai belátás nem kell annak megértésére, hogy midőn I. Ferdinánd által a Habsburg dynastia Magyarország trónjára jutott, s királyiaink megszűntek a hazában lakni, ezen körülmény nem maradhatott befolyással a közös közjogi viszonyainkra.

De azon szoros, realis uniót, mely a mohácsi csata előtt Magyarország és Erdély között fenállott, a Habsburg dynastia trónra jutása meg nem zavarhatta volna. Ha a Zápolyák alatt a szakadás tényleg be nem következett, könnyű elgondolni, mi történt volna. 1526 után valamint a magyar föttörvényszék nem vándorolt Bécsbe, úgy nem történt volna ez az erdélyivel sem. Mert azon említett közjogi elv megszűnt érvényes lenni akkor, midőn a magyar király megszűnt az ország határai között lakni. Sőt ezen időtől fogva, mind élelőben nyilvánult országgyűlésein az országgyűlési igazságszolgáltatás ügyét a Lajthán tuli rendszerek befolyása alá. Mig végre az 1791: 12. t. czikk egy új főelvet mondott ki, mely szerint „a bíróságok törvény által állapítandó rendje a királyi hatalom által meg nem változtatható” stb.

Ha visszatérve oda, honnan kiindultunk, azon kérdést tennők fel: hol és mikép (Budán-e vagy Kolozsvárt?) kellene felállítani

*) Bericht des Ausschusses stb. lap 8.

*) Bericht des Ausschusses stb. lap 8—9.

*) Denkschrift stb. lap 19—21.

*) Ghega 46—47.

*) A nádori és országbírói hivatal eredete és hatáskörének történeti kifejtése. Pest. 1863.

*) Nevezetesen egy XIII-dik századi országbíró e szavai: „Jussu divinae pietatis, volente rege, summam judicatus reipublicae Regni Hungariae obtinimus.”

nek 24-dik évében, f. évi június hó 14-kén délutáni 3 órakor buzamosb idő óta tartott tüdővész következtében, jobb létre szenderült. Az övéi leírhatlan bánatokra fiatal korában elhunytak földi része f. év és hó 16-án délután 4 órakor külszénkezzei 6 sz. alatti háznál beszenteltetvén, a kolozsmonostori calváriai sírboltba néhai nagyatya és édes anyja porai mellé örök nyugalomra fog helyeztetni; lelkeért pedig az engesztelő áldozat ezen hó 17-én d. e. 10 órakor a sz. Ferenc szerzetesünk óvári templomában a mindennek Urának bemutatni. Béke porainak! Kolozsvárt, június 15-én, 1864.

— A hun felirat érdekében, melyet b. Orbán Balázs barátunk Udvarhelyszéken, a regényes Firtos alján fekvő Enlaka unitarius egyháznak deszkamennyezetén a kar felett fölfedezett, s melyet a sajtószertű jegyek közlése és megfajtása mellett jeles történetudunk Szabó Károly a „Kosorú”-ban egy értekezéssel ismertetett, mint értesültünk, az unitar. consistorium Kolozsvárról az eserpesség útján rendelkezett, hogy annak megővására a legkegyeltesebb gond fordítassék. A felirat 1668-ból ered, s ebből áll: „Georgius Musnai. Csak egy az Isten.” A sajtószertű betűjegyek visszafelé olvastatnak. E kincs hő megőrzése és fentartása — írja Szabó K. — az összes széklőseknél nemzeti becsületben járó honfiai kötelessége. E gondot a széklőföld fiaitól a magyar nemzet méltán követelheti. A magyar régiségbúvár mindig nagy kegyelettel és lelki élvezettel fogja az enlakai szerény egyházban régi nemzeti irásunk ereklyéjét szemlélni, azon írását — ugymond értekez — melynek eredete ázsiai és honunkra utalva, a nemzetünk írott történelmét megelőző századok homályába vész; azon írását, mely fajtunk és kori műveltségünk egyik legtagadhatatlanabb bizonyossága.

— Keckeméti iskolatitkár Süss István utazza be Erdélyt, hogy ennek buzgó fiait közt terjessze ama sorsjegyeket, melyek a keckeméti luth. egyház építésére jövedelmeznek. A sorsjegyekkel szép nyemeren van összekötve, s lapunk jövő számában erről tüzetes közlést adandunk.

— Gróf Lázár Kálmánt, ki már is több külföldi tudományos társulat tagja, közelebből azon szerencse érte, hogy a Leopold és Károly császárok által alapított drezdai természettudományi akadémia tagjává választotta a madártan szakában szerzett tudományos érdemeiért. Ezen akadémia körében azon hagyományos szokás van, hogy tagjai egyszers mind valami melléknével, cognómmel, ruházatnak fel, s az említett drezdai akadémia gróf Lázár Kálmánt kinevező oklevélben „Femminek” névelű üdvözl. Jeles tudósnak most Pesten mulat, a hová az állatkert tervezetnek megalapítása érdekében egy külföldi tudóssal együtt meghívott.

— Lászlófi, erdélyi kir. hivatalos, szamosújvári polgármester és bir. tanácsos, mint olvasóink tudják, az arad szébeni vonalra szavazott. Ennek következtében Szamosújvárról jelentik a „P. Lloyd”-nak, hogy ez ürmény város teljességgel nem osztozik polgármestere nézeteiben, sőt ellenkezőleg, az összes lakosság a nagy-várad-kolozsvár-brassói vonal mellett van, meggyőződve, hogy minden más vasútvonal ellenkezik Erdély érdekeivel. Ennek bizonyossága felhozzák, hogy Szamosújvár 1862. nov. 13-án 1000 forintot szavazott meg a nagy-várad-brassói vonalra, 1862. december 31-dikén pedig felhatalmazást adott Maagernek, hogy ezen vonal érdekében működjék. Ugyanezen vonal részére a szamosújváriak magán uton még 282 frtot írtak alá.

— E hó 12-kén ment végbe a kolozsvári rom. kath. főgymnas umi dalárda 1863¹/₂ tanévi zártnépele a városi Redonté teremében a következő műsorozattal:

1) Hymnus de B. V. Mária. Szerző és négy hangra tette Káldy Gyula. Előadja a dalárda.

2) „Az elizondói leány” című dalmű nyitánya, Offenbachól. Vonóhangszeresek előadják: Ábrahám Antal, Bánai Kristóf, Bukovszky Béla, Harmat Lajos, Hatfaludi István; Himmelstein József, Liskay Károly, Máté Izsák, Reinhold Olivér, Simon Elek, Simon Kálmán, Szentpéteri János, Stracinger József, Trandafir Miklós és Vince Simon.

3) „Ima kar” a búvós vadászból. Előadja a dalárda.

4) „Elmélkedés” Bach Sebestyén 1-ső praeludiuma fölött Gounodól hegedűn zongora kísérettel előadja Reinhold Olivér.

5) „A lantos” Köttemény Arany Jánostól, szavalja Farkas Lajos.

6) „Vadász-kar” a búvós vadászból. Előadja a dalárda.

7) „Egyveleg” Rigolettóból. Fuvolán zongora kísérettel előadja Bukovszky Béla.

8) „Jutalom-osztás.”

9) „Olaszország köszöntése Magyarhonhoz.” Hegedű kettős, Suppétól, zongora kísérettel előadják: Stracinger József és Trandafir Miklós.

10) „Népdalok.” Előadja a dalárda.

Az előadást kegyesrendi lelkész, a szellemus és szép műveltségű Berce Antal vezette, kinek köszönheti ez oly szép haladásban levő dalárda léteét is. A roppant nagy számú közönség élvezettel hallgatta végig az előadást, s nagy meglepéssel távozott.

— Megjelent Kolozsvárt Bodor László „Elorzott végredeleket” című regénye egy kötetben, a mely Stein Jánosnál, és általa minden könyvkereskedésben kapható. A regény ciceró betűkkel szedve, s elég csinosan van kiállítva.

— A „M. Sajtó”-nak írják: A „Victoria” ujoanon engedélyezett erdélyi biztosító-társulat alapítói Kolozsvárt e hó 4-dikén gyűltek össze értekezletre, melyre Lévai, az első magyar általános biztosító-társulat igazgatója is meghívott, hogy gazdag tapasztalataival az alakulóban levő társulatnak szíves segédkezet nyújtson. A „Victoria” alapítói a biztosító-társulattal hitelintézetet akarván egybekötöni, minthogy a legtöbb biztosító-társulat mostani kedvezőtlen állásából következőleg, a legtöbb években tapasztalt veszteségek folytán a kolozsvári biztosító-társulatnál sem remélhető a díjtartások nagy összehalmozódása a hitel javára. Erdélynek pedig hitelintézetre nagyobb szüksége van, mint biztosító-társulatra, Lévai azt indítványozta, hogy céljára nyosabb volna bizt.-társulat helyett pénzügyintézet, például a pesti kereskedelmi bank mintájára alapítani s oda vonni a hazai tőkét. Az alapítók e részben még nem határoztak.

— (A hírlapírók halálos ellensége.) A „France” nem régiben lelkesült szavakkal emlékeztet meg a halálos büntetés eltörlésére vonatkozó vitáról. Erre a szerkesztőség Gagne ügyvédőt, ki — mint tudja van — arról is nevezetes, hogy nem régiben az egész lapirodalom eltörléséért folyamodott s egy sajtó-ministerium felállítását javasolta, következő tartalom levelet kapott: „Értsemre esett, hogy a senatusban a halálos büntetés eltörlését kívánták. A „megvesztegethellen és szelid” Robespierre, ki általában szintén a halálos büntetés megszüntetése mellett volt, XVI. Lajos halálára szavazott. Részemről én is azt kívánom, hogy a halálos büntetés mindenkiére szüntessék meg, kivéve az újságírókat, kik én előttem a sátánnak megtestesülése, és kikhez képest az ördögök, valóságos szentek.”

— Egy tatár furól beszélnek a lapok, kit Vámbéry keletről Pestre hozott. Ez a tatár fia egy jól megteremt, szakátos khivai dervis. Most Budenz József nyelvészünkkel tartózkodik, ki annál több tudományos hasznót buzhat társalgásából, mert a dervis a műveltebbek közül való s maga is több keleti nyelvet tud.

— La Pommerais — mint Párisból táviratozzák — f. hó 9-dikén reggel kivégeztetett. A császár a halálra szóló ítéletet Fontainebleauba utazta előtt írta alá. Atyja, neje s az elítelt esküdték egy része nyújtottak be a császárhoz kegyelemérti folyamodást, de sikertelenül. Az elítelt a legutóbbi napokban nagy érdeklődéssel hallgatta a fogházi lelkésznek beszédét Isten létéről s a lélek halhatatlanságáról. Bossuetnek az örökkévalóságról szóló beszéde néhány helyének felolvasása nagy hatást tett reá. Neje klastromba akar visszavonulni.

— Austriában jelenleg 28 polgári fegyintézet van és pedig 17 férfi és 11 nőfegyenczeke számára. Ez összes fegyintézetekben 16,000 egyén számára van hely, de csak 14,000 egyén által laknak. A fegyintézetek közül 13 világi, 15 pedig egyházi kezelés alatt van. — Kényszerítő dologház Austriában 16 van, 10 férfi, 6 pedig nőfegyenczeke számára. 8 egyházi kezelés alatt van. A dologházakban 3000 ember számára van hely; jelenleg körülbelül 2500 van itt letartóztatva.

— (Két csata következménye.) Mily vérengző a jelenleg dühöngő amerikai háború, már csak abból is kitünik, hogy a legutolsó két csatában csupán az unionisták részéről öt tábornok, tizenhat örnagy és több mint száz tiszt esett el. Megsebesítve lett tizenegy tábornok, és ötvenegy örnagy. Mintha e hírek nem is a jelenkorból volnának merítve. Százötvenezer ember ugyanannyi ellen gyakran két, három néha nyolcz napig folyást egy csatában. És így van ez már vagy három esztendő óta.

— Az éjszaka-amerikai háború folyama óta többször tétt már említés, hogy az unionista hadseregben számos kitűnő vitéz hazánkfiak szolgálnak, mint főhadí tisztek. Most meg azt írják, hogy a conföderáltak seregében is van egy magyar főtiszt. Estván B. lovasezredes, a ki közelebből az amerikai háborúról a külföldi sajtó által dicsérrellet fogadott esatakepeket adott ki, melyek főleg részrehajlatlanságuk által jeleskednek.

— (Az öngyilkosság Európában.) Dr. Legoyt a párisi akadémia egyik legutóbbi ülésében az öngyilkosságról érkezett, mely érdekes felolvasásból a következő pontokat emel-

jük ki: Bajor-, Dán-, Francia-, Hannover, Porosz-, Szász- és Svédországban az öngyilkosságok száma feltűnő arányban szaporodik, mint a népesség, s ennek halálózása általában. Éjszaka-Németországban és Dániában igen sok az öngyilkos. Svédország és Norvégia, bár ezek népessége a Dániával egy törzshez tartozik, az öngyilkosságokra nézve nagyon különböznek ettől. Anglia, egészen ellentétben az általánosan elterjedt véleményel, azon országokhoz tartozik, hol az öngyilkosságok a legkisebb számmal fordulnak elő. Belgium, Spanyolország és Austriában, e három katolikus országban, az önkényes balál aránylagosan kevés áldozatot ragad el. Franciaország e tekintetben közép helyet foglal el. Ugyanezen arány lenne Franciaországban, mint Belgium, Spanyolország és Austriában, ha nem volnának a párisi öngyilkosságok, melyek az összes franciaországi öngyilkosságok számának hetedét teszik. Általában 29–30 női öngyilkosság esik 100 férfi öngyilkosságra. Az öngyilkosságok száma a 60–70 évekig a korfokozatokkal növekszik. Januariusban a legkevésbé, és júliusban a legtöbb öngyilkosság történik. Eltekintve a lelkibetegségeket s a nagy physical szenvedésektől, melyek mindkét nemnél majd egyenlő arányban öngyilkosságra vezetnek, a női leginkább erkölcsi indokok, a férfait anyagi gond indítja öngyilkosságra. Ittasság és kicsapongás a nőknél csak nagyon gyéren fordul elő az öngyilkosság indokaként. A házasságok között a legkevésbé, az özvegyek s elvált házaspárok között a legtöbb öngyilkosság fordul elő. Az öngyilkosságok a fővárosokban nagyobb számmal fordulnak elő, mint vidéken. Poroszországban constatioztatott, hogy egy millió protestans közül 153, egy millió zsidó közül 51, és egy millió katolikus közül 47 lett öngyilkos. Legoyt munkájának főeredménye, hogy számokkal kimutatta, miszerint az öngyilkosságok általában ijesztőn, gyorsan szaporodnak.

— Figyelemztetésül. Az „Elorzott végredeleket” című eredeti regény megjelent, az illetőknek szét is van küldve. Azon t. cz. előfizetők, kik példányukat nem kapták, sziveskedjenek mind saját, mind pedig a gyűjtő nevét, kinek előfizettek beiktulni, hogy az elmaradt példányokat mentől előbb megküldhessem. E regény kapható Stein János- és általa minden könyvárusnál.

Bodor László.

Jelentés.

A nagyméltóságú erdélyi kir. kormányszék elnökségének 1864-dik évi június 2-kán 2842. elnöki szám alatt kelt leirata értelmében „jóvá hagyatott, hogy a magyar orvosok és természetvizsgálók X. nagy gyűlése Maros-Vásárhelytől f. 1864-ki augusztus 24-től kezdve a következő napokon tartassék meg”, a mi azzal a megjegyzéssel közöltetik, hogy az említett nagy gyűlésben részt venni kívánók eheli szándékukat nevük- és lakhelyüket dr. Knöpper Vilmos megyei főorvos úrnál, mint a gyűlés egyik titkárával M. Vásárhelytől f. év auguszt. 10-keig jelenteni sziveskedjenek, hogy közlekedési, és elszállásolási tekintetben a szükséges intézkedések megtörténhessenek, mire vonatkozólag annak idejében külön nyilvános jelentés fog közzétettni.

A beírás és díjzétés augusztus 24., 25. és 26-dik napjaiban fog történni, és 27-kén lesz az alakító közgyűlés, míg a zárulási szeptember 2-kán menend véghez.

Kolozsvárt, június 12-kén 1864.

A magyar orvosok és természetvizsgálók X-dik nagy gyűlésének ügyvivői.

POLITIKAI HIREK.

Angolország. London, jun. 14. A brit hajóhad tegnap Spitheadba vitorlázott, hogy készen legyen, szükség esetében, a balti tengerre indulásra.

Az angol lapok folyvást kevés reményt látszanak helyezni a német-dán viszály békés kiegyenlítésére. A „Times” szerint nagyon lehetséges, hogy a háború jun. 26-dikán újra meg fog kezdődni. A semleges hatalmak folytatandó törekvéseiket, kiegyenlítés előidézésé végett; azonban Schleswig felosztása szintoly kevésbé tetszik Németországnak, mint Dániának. Lehetséges megoldás lenne Dániának a két hercezséggel együtt való belépése a német-szövetségbe. Angolország azt nem ellenzené.

A „M. Post” szerint kevés remény van arra, hogy a jelen alkudozások bekékre vezethessenek, ha csak a németek lejjebb nem szállítják követeléseiket. Angolországnak most szilárd magatartást kell követnie. Ha egy angol-dán-svéd sereg Fonia vagy Alsen szigetét elfoglalná, egy erős hajóraj segélyével, a németek kénytelenek lennének az Eiderhez vonulni vissza. E szerint a szövetségesek minden ellentállás nélkül elfoglalhatnák a Danne-

werket. Akkor az alkudozások újra megkezdődének.

A „France”-nak írják Londonból, hogy Derby lord s Disraeli a dán kérdés iránt legutóbb közbejött események alapján, most már tényleg arra határozák el magukat, hogy Palmerston lord politikáját erőiesen megtámadják. Derby lord Napoleon császár congressusi eszméjét élenként támogatandja; Disraeli pedig egy oly feliratot fog indítványozni, melyben a királynő a háború folytatása esetére. Dániának tetteges segítése fogják kérni.

A mint a „Patrie”-nak Londonból írják, bizonyos párt-főnökök a királynőhöz intézendő felirat szerkesztését indítványozták. E felirathat a királynőnek köszönetet fejeznék ki, a béke fentartása végett eddigleg tett kísérletekért; azonban ugyan ekkor azt az eszmét is kifejeznék, hogy az angol nép fájdalommal látná oly béke megkötését, mely Dániának Schleswigben csupán védtelen határt adna, s e szerint azt könnyebben szákmanyl szolgáltatná át Németország terjeszkedésének. Azonban ez a felirati terv, úgy látszik el van halasztva addig, a midőn a német hatalmak végeles válaszukat kiadják.

Franciaország. Páris, jun. 12. Itt már előre aggodalmakat kezd kelteni a három északi uralkodó találkozója. A „Vaterland”-nak ezt írják: Austria, Porosz- és Oroszország egyetértése felől, legalább némely közös érdekű általános elvek iránt, itt többé senki sem kételkedik. Biztos forrásból tudja a levelező, hogy Napoleon császár a midőn vele egy hozzá igen közel álló, bizalmas embere a szent szövetségről beszélgetett, ezt mondta: „Azt bizonyosan tudom, hogy e tekintetben egyetlen egy irott szó sem létez, de szintoly kevésbé kétem, hogy ők (a három hatalmaság) egymás között egyetértenek, úgy hogy, ha én egyikőket megtámadnám, mind a hárommal gytlne meg a bajom.” Ebből magyarázható meg, írja tovább a levelező, az a politikai jelenség, hogy Napoleon bármennyire van a forradalom által Austria elleni háborúra sarkalva, s bármennyire óhajtaná ő maga is saját ösztönéből egy ily háborút indítani, mindamellett nem tudja magát rá elhatározni. Háta megett a forradalom, a mely sarkalja, előtte a szent szövetség, a melytől tart; és így se előre, se hátra nem mozdulhat.

Az „A. A. Ztg.” párisi levelezője szerint Napoleon császár, a három uralkodó találkozója sikerének gyengítésé végett, azon mesterkedik, hogy az orosz csárral minden áron találkozzék. A „Gaz de France” pedig azt írja, hogy az orosz ezár e hó 13-án, a legszorosabb ismeretlenségben Párisba szándékozott egy, hogy még az nap visszatérjen Kis-szigetbe.

A félhivatalos lapok ismét Németország ellen fordultak a dán ügyben. A „Constitutionnel” szerint a francia kormány hű marad eddigi magatartásához, ha azt óhajlja, hogy az Angolország által javasolt megoldást siker korszorazza, mely szerint Holstein, Lauenburg és déli Schleswig teljesen el lenne szakítva Dániától, s a határvonal Németország és Dánia között a Schlei torkolatától a Danewirken át elhuzva. Anglia rávette Dániát e javaslat elfogadására. Németország szintén elfogadta a felosztás elvét, de nem akarja az érintett határvonalat. Nem elégszik meg a Dánia részéről adott engedménnyel. Mindamellett semmi sem jogosít eddigleg arra a feltevésre, hogy elvégre is az egyetértés s a kiengesztelés eszközei nem fognak diadalmaskodni. Ha a viszályt és okait közelebbről vizsgáljuk, két tekintet áll előnkbe. Az első, hogy Dánia kész áldozatot hozni, de azon túl menni nem akar; míg Németországnál csak arról van szó, hogy nagyobb vagy kisebb területsereményt tegyen-e. A két párt állása tehát merőben különböz, s az a mely áldozatot hoz, igen természetesen több érdeket kell hogy keltsen, mint az, a mely területnagyságban nyer. A második tekintet az, hogy ha egy futó pillantást vetünk a térképre, látjuk, hogy a vita csak egy néhány ezer ember s néhány hold föld körül forog, és ha egyetértés nem jó létre, a háború több emberáldozatba s több millió költségbe fog kerülni, mint a vitás területnek tízszeres értéke.

A „France” a német lapoknak arra az észrevételére, hogy szükség Németországnak észak felől egy erős határvonalat állítani, azt jegyzi meg, hogy éppen megfordítva, sokkal okszerűbben lehet kívánni Dániának erős száraz és tengeri határvonalat. Két oly nagy államnak, mint Német- és Poroszországnak, elég védhatára az 3 40 millió lakosuk és 600 ezer katonájuk, míg Dániának csak természeti vagy mesterséges védezközei lehetnek. Százszázoldi bizottsága erős várakat, tengeri érdekei jó hadi kikötőket igényelnek.

Mexikói tudósítások szerint a legujabb időben Zacatecas, Yucatan tartományok és a sisali kikötő ismerték el a császárságot. Ezenkívül naponként nagy számú befolyásos egyének csatlakoznak a dolgok új rendjéhez, San Luis, Guanajuato, Queretaro, Veracruzból és más

helyekből; guerilla csapatok adják meg magukat a szolgálatnak át fegyvert és lovakat. Így mart. 24-én Luyand ezredes a 8- és 13-dik jaurista lovaszázad alá magát a császári kormány rendelkezése alá. Carvajal, jaurista tábornok, a francziáktól kemény vereséget szenvedve, hír szerint a csatában elesett. Másfelől sokat beszélnek a jauri-ták kegyetlenségéről, úgy, hogy a francia fohadparancsnok minden jauristára, osztály különbségre való tekintet nélkül, rögtön ítéletet hirdetett.

Dánia. Kopenhága, jun. 2. A „Times” levelezője hosszasan ecsekl az izgatottságot, vagy is inkább kétségbeesett hangulatot, mely a dán népnél az értekezlet kedvezőtlen folyamata miatt nyilvánul. Holstein, Lauenburg s Schleswig egy részének Nemetsországi részére tervezett átengedése mellett a dánoknak egyetlen vigasza s reménye abban áll, hogy az értekezlet szintoly tehetetlennek fog behizonyulni, mint a mily méltatlanul viselte magát; hogy a Schleswig felosztása iránti kísérletek kivihtetetlennek fognak mutatkozni, s hogy a németek egész Schleswig birtokához fognak ragaszkodni. Maguk a dánok későbbiek lenének, jobb kezük levágnatni hagyni, mint egy oly szerződést írni alá, mely kevesebbet adna meg nekik a Schlei, Dannewerk, Treene s Eidernél, Schleswig, Hollingstätt, Friedreichstadt s Tönning városokat is ide értve. A levelező azonban gyanítja, hogy a dán kormány az értekezleten sokkal béküléknyebbnék fog mutatkozni, mint ezt a nép szava óhajtatja. Neki a külügyministeriumnál tett kérdésére azt a választ adták, hogy semmi felvilágosítást sem adhatnak az értekezleten történt egyes események iránt, mivel a kormány nem akarja, hogy az ő hibája által az értekezlet tanácskozásaiból valami nyilvánosságra jusszon. Azonban általánosan azt hiszik, hogy a kormány elvileg nem el-

lenzendi Holstein s Lauenburg átengedésének és Schleswig felosztásának tervét; további határozatát csupán magára a felosztási vonalra nézve tartván fenn.

Törökország. Egy konstantinápolyi sürgöny szerint Kuza fejedelem oda megérkezett s a francia, angol, orosz, austriai, orosz s olasz követségi titkárok üdvözölték. A fejedelemiségek ügyében az értekezletek Kuza megérkezését fel voltak függesztve.

A mint a „Patrie”-nak Konstantinápolyból írják, helytelen volt az a közlés, mintha a konstantinápolyi értekezlet 3-dik ülésében elhatározta volna, hogy a moldva-oláhországi zárdák javainak kezelése el fog vétetni a román kormánytól. Bulwer indítványára az értekezlet csupán azon óhaját kifejezésére szorítkozott, hogy Kuza fejedelem által bizonyos garanciát adjon, úgy, hogy ekkép a kártérítés kifizetése némileg előre biztosítva legyen. A kártérítés elvét, mely mindjárt kezdetben a román kormány által volt indítványozva, egymásután az összes hatalmak elfogadták, Oroszország kivételével.

Görögország. Corfu, jun. 7. A király tegnapi tartotta ünnepélyes bevonulását e városba. A hivatali testületek főbb tagjai s 20-30 ezernyi néptömeg viharos örömmel üdvözölték. Záporoként hullott a virág a király szekerére s ezernyi ezer éljenkiáltással üdvözölték. A görög katonaságot is nagy lelkesedéssel fogadták. Ha ellenség ostroma alól szabadította volna fel, sem találhatott lelkesebb elfogadásra. Utját ennek is virággal hintették, s a lakosok rendre ölelgették a katonákat. A székesegyházban Tedeum volt s Athanasius püspök megáldotta a görög zászlót. A lord főbiztos elutazott, nem várva be a király megérkezését.

Ujabbak. Bécs, jun. 14. Ő Felsége, ma este történt elutazása előtt, a magyar törvénykezésre vonatkozó előterjesztvényeket helybenhagyni méltóztatott.

— Berlin, jun. 14. A „Nordd. Allg. Ztg” írja: Poroszország eddigelő egész elszántsággal ragaszkodott az apenrade-tonder-ni vonalhoz, s aként az indítványhoz, hogy felosztás esetében meg kell hallgatni a nép óhaját.

— London, jun. 14. Griffith kérdése az alsóházban Palmerston lord azt felelte, hogy az értekezlet határozata a fegyverszünet meghosszabbítását illetően, nem végleges. Az értekezlet a fegyverszünet további megnyújtására nézve nincs megköve. A „Times” szerint Angolország a határ kijelölését Schleswigben egy választott bírora akarná

bizni. Beust földúvenként éjszokról délre tovább haladó népszavazást javasol, míg csak ama földvet el nem érik, mely Dániától különválasztásra szavaz. Dánia s a semlegesek e javaslatot hihetőleg elvetendik, mivel a szavazásnak ez a módja méltánytalan, a meny-nyihen a német megszállás közepette a vélemény-nyilvánítás lehetetlen. A holnapra kitűzött értekezleti ülés elmarad. A meghatalmazottak esütörtökre vannak ülésre meghíva.

Bécsbörze Junius 17-kén: Nemzeti kölcsön 80.45. 5% Metalliques 72.45. Bank-részcény 788.—. Hitel részvény 195.—. Váltó Londonra 114.85. Ezüst 113.75. Arany 5.45.

1860-diki Állam kölcsön 96.85.

Junius 15-én: Urbéri kárpótlási kötvény Magyarországi 75.—. Erdélyi 72.50.

Erdélyi		Alsó ausztriai mérő: vagy is két nagy véka.					Marhab. fontja.	
		Tiszta búza.	Rozs.	Árpa.	Zab.	Törökbúza.		
piaczi árak:		k r a j c z á r o k b a n.						
Besztercze	május	17.	230—230	200	—	120	200	13
Brassó	junius	10.	280—280	134—134	134—134	106—104	174	14
Dézs	„	7.	330—310	210—190	—	120—110	180—170	11
K. Fehérvár	„	4.	380	250	—	200	248	12
Kolozsvár	junius	16.	340	220	—	126	211	15
M. Vásárhely	„	9.	325—305	210—200	—	130	200	12
N. Enyed	„	9.	336—326	240—220	—	180—212	234—234	12
Szamosújvár	„	13.	320—280	220—200	—	120—110	200—190	14
Szászváros	mart.	29.	390—390	290—290	—	196	295—295	13
Sz. Régen	junius	9.	310—280	200—180	160—140	128—120	200—188	13
N. Szeben	május	31.	373—320	213—200	187	167—153	213—260	15
Sz. Udvarhely	junius	7.	374—365	176—168	—	138—130	192	11
Torda	„	11.	386—346	260—250	174—170	165—160	226—220	11

T. és felelős szerkesztő DÓZSA DANIEL.

NEM HIVATALOS.

Hirdetmény.

(161)

(1—*)

Tisztelettel tudatjuk a t. cz. repce-termelő urakkal, hogy a már 18 év óta fenálló olajgyárunkba az idén kiválólag a repcét a legmagasabb árba fizetjük, arra, mint eddig is, előleget adunk és akár az egész termést előre kifizetjük.

KISS TESTVÉREK, olajgyár tulajdonosai.

(160)

18/6

(1—*)

Szüléknek!

A gyermekek részére megkívántató legjobb egészségnek fenntartása tekintetéből figyelembevettem a t. szüleet az én biztos batásu és általán kedvelt „**Gilisztá csokoládémra**” és tiszta lélekkel tanácsolom a t. szüleknek, gyermekeiknek — akár van gyanu gilisztás állapotra akár nincs — minden 3-dik hónapban e giliszta elleni szert beadni, az ok, hogy miért? azon göngyölkéken olvasható, melyekbe a szeletkék takarvák a használati utasítással együtt.

A megrendelések azonnal, a birodalom minden részébe a legbiztosabban posta utánvétellel teljesítettnek alulirt által. — **1 darab 20 kr és csak nálam 6 darab 1 forint.**

KRÖCZER AGOSTON, s. k. gyógyszerész Tokajban.

(138)

18/6

(2—4)

A ragályos befolyások elleni legjobb óvszernek elismert

Korneuburgi marhapor

mindig valódi állapotban kapható

Kolozsvárt: **WOLFF J.** gyógyszer. Szebenben: Zöhrer F.; Dézsén: Krémer Samu; Nagybanján: Popp S.; Szász-Régenben: Dietrich és Wachner; Tordán: Wolff Gábor és Welits G. gyógyszerzaraiban. Nagyenjeden: Trajanovits Ede gyógyszerész urnál.

(159)

(2—3)

Eladó szőlő és gyümölcsös.

Brétfőben a közép lábban egy szőlő és egy gyümölcsös, egyik 1 hold 475 □ öl, másik 482 □ öl illő aron eladó. Az elsőben van éppen közből tágas kalyiba, körülötte 15 válfaju cseresznye, szőlő pedig 70—80 válfaju, börtömő hely 100 vederre való. A másodikban csak gyümölcsfák vannak: 15—20 szilvafa, több barackfa, 15—20 darab cseresznye, és három sorban 90 körtvefa, a legépebb állapotban. Az elsőnek ára 700, az utolsóknak 200 oszt. forint. Értekezhetni iránta a **Széchenyi-téren** 64-ik szám alatt a tulajdonossal folyó hónap 25-éig.

(32)

18/6

(9—26)

Oszt. cs. kir. legelőbb angolhon s amerikai szabad. ellátott

ANATHERIN SZÁRVIZ

POPP J. G. bécsi gyakorló fogorvostól, előbb Tuchlauben város rész 557 sz. jelenleg belváros Bogner-utca 2-dik sz. alatt a takaréki pénztárral szembe.

Ára üvegenként 1 frt 40 kr.

cs. kir. szabad. **FOGPÉP.** Ára 1 frt 22 kr.

udvas fogak ünbe-

töltésére. Ára 2 frt 10 kr.

NÖVÉNYI-FOGPOR papírtokba 63 kr.

Hogy a fenn jelet Szárviz, hosszas évek óta fogva, a fogak s más szájrészek legjelebb fenntartó szerűt esmerített el, számos erre vonatkozólag közzé tett bizonyítványok által, a legmagasabb valamint a tisztelt úrrend, s sok nagy érdemi, s jeles hírű orvosi egyéniségek részéről tanúsítva van.

Az Anatherin Szárviz, a legutóbbi világ-kilátáson mint kitűnő, a hamisítás ellen Angolhonban kir. szabadalommal biztosított, s Amerikában hasonló oltalom mellett szintén köztetszésben s kedveltségben részesítve, a birodalom első folyó lapjai által közlé tetve, annak további dícsérete úgy hiszszük nincs szükségünk.

BIZONYÍTÁSOK:

Kolozsvárt: **WOLFF J.** és **Lehndy J.** szegényénél. Tordán: Wolff gyógyszer. Szebenben: Müller gyógyszer. Zöhrer, Steiner. Brassóban: Fabrik gyógyszer. Jekelius gyógyszer. G. Anton és K. Károly-Fehérvárt: Sander gyógyszer. Segesvárt: Misselbacher & Deitsch, Démián D. Beszterczen: Dietrich és Fleischer. Dézsén: Krémer Samuél. Déden: Büchler A., Bosniak & Gergely. Medgyesen: Foltbert gyógyszer. Nagy-Enyeden: Oberth J. gyógyszer. M. Váshelyt: Pogarai D., és Bucher. Szászvárosban: Leonhardt, Büchler. Szász-Régenben: Trángott és Wachner. Zilahon: Weiss gyógyszer. Sz-Somlyón: R. Tarsa Ign. Kézi-Váshelyt: Nagy Jakab. Bőször-ményben: Lányi J. gyógyszerész. Nagy-Bánján: Papp gyógyszer. N-Károlyban: Jellinek gyógyszer. Nyiregyháza: Bertalan gyógyszerésznél. Szinyér-Váralján: Gerber gyógyszer.

Nyomatott az ev. ref. főtanoda bettivel (Bel-farkasutca 74 sz.)

Melléklet: Lapunk előfizetési felhívása.

STEIN JÁNOS

könyvkereskedésében Kolozsvárt, **Wittich Józsefnél** Maros-Vásárhelyt, **Dobray Nándornál** S.-Udvarhelyt, **Barthos Domokosnál** S.-Szentgyörgyön, **Vokál Jánosnál** Nagyenjeden, **Sindel Károlynál** Brassóban

k a p h a t ó:

Verbőczy István Hármaskönyv.

A MDXVII-ki eredeti kiadásra ügyelve magyarul kiadja a magyar tudom. Akademia. Második kiadás. Ára 2 frt.

ERDÉLY NAGY FEJEDELEMSÉG

hivatali

TISZTI NÉVTÁRA

az 1864-dik évre.

Hozzájárul a közigazgatási, magánjogi és más általános érdekű rendeletek tára. Ára 2 forint.

TARTALOM:

I. Rész. Tiszti névtár: Polgári, Katonai, Egyházi-hivatalok. Vármegyék és Vidékek. Székely székek. Szász hatóságok, Székek és Vidékek. Szabad királyi városok. Kiváltóság nemes városok. Kiváltóságos mezővárosok. Cs. kir. orsz. pénzügyigazgatósági összes hivatalok. Cs. k. bányá, erdő- és söügyi igazgatóság alatti összes hivatalok sat.

II Rész. Kir. főkormányzói közigazgatási, magánjogi és más tudni szükséges rendeletek tára.

FÜGGELÉK:

Kir. Főkormányzói — utólagosan közzölt — rendeletek. Cs. kir. törvény- és volt helytartósági szabályrendeletek. Erdélyi országos vásárok sat.

„Osztrák postaügy” kézikönyve.

Irta Reisenhoffer Rudolf, cs. kir. postaigazgatósági fogalmazó. Ára e 20 ivre terjedő 8-adrét alaku kötetnek 2 frt o. ért.

Kelet tündérvilága

vagy

Szaif Züliázán szultán.

Aráb rege. Aly bey után fordította **Orbán Balázs**. Két rész egy kötetben köve 2 frt. Díszkiadás, 4 könyvmatu képpel, 3 frt.

KALVIN.

Történeti regény. Irta **König Tivadar**. Fordította **Rajkay F. J.** 3 kötet, Ára 3 frt. 60 kr.

Történelmi gyöngyök. Gyűjtés s be-türendes sorba raká **Kiss Mihály**, unitárius esperes és árkosi pap. Ára kemény kötésben 1 frt 60 kr.

A vegytan iskolája Dr. **Stöckhardt** után dolgozta **Berde Áron** terméztudományok tanára és a magy. tud. akademia 1. tagja. Második átdolgozott kiadás. Ára 2 frt o. é.

(121) 18/6 (3—12)

Részletekben fizetendő

Sors-jegyek és igérvények

kaphatók:

Mayer A. és Társa

bank- és váltóüzletében.

Bécs, Stock im Eisenplatz, Ecke den Seilengasse.